

Markt langlevensrisico ontluikt

Nederlandse pensioenfondsen dekken zich in tegen onverwachte stijging levensduur

Bendert Zevenbergen
Amsterdam

De nieuwe en snel opkomende markt voor 'langlevenswaps' staat op het punt om Nederland te bereiken. Volgend jaar zal naar verwachting het eerste pensioenfonds zich indekken tegen een onverwachte toename van de levensduur van zijn deelnemersbestand.

Dat zegt consultant Gijsbert de Lange van Watson Wyatt. Een grote pensioenklant van het bureau is in een vergevorderd stadium om volgend jaar zijn eerste derivaten-transacties te doen, waarbij het zich verzekert tegen een verder oplopende levensduur. De Lange zegt dat het om een 'groot ondernemingspensioenfonds' gaat, maar kan verder geen namen noemen.

Met deze aanstaande transactie krijgt de nog jonge markt voor

langlevenderivaten een nieuwe impuls. Tot dusver zijn er een handjevol transacties afgesloten door Britse verzekeraars. Dit jaar sloot het eerste pensioenfonds, dat van de Britse scheepsbouwer Babcock, een dergelijk derivaat af.

Met de zeer geavanceerde producten reageren pensioenfondsen en verzekeraars op de almaar oplopende levensduur van hun deelnemers. Zeker bij pensioenfondsen leidt het ouder worden van de bevolking tot een toename in de uitkeringen. Dit met mogelijke tekorten als gevolg, omdat er bij de hoogte van de pensioenpremies van de huidige deelnemers nog geen rekening mee gehouden is dat er langer en dus meer pensioen moeten worden uitbetaald.

Nederlandse actuarissen verwachten dat Nederlandse pensioenfondsen volgend jaar een last voor hun kiezen krijgen van 3%. Dit

volgt uit een nieuwe en onverwachte verhoging van de prognoses over de gemiddelde sterfteleeftijd in de toekomst. De huidige inschattingen en voorzieningen van de fondsen lopen daarmee achter de feiten aan. Voor de hele sector

betekent het een last van € 18 mrd.

Volgens De Lange van Watson Wyatt hebben pensioenfondsen er veel baat bij om het langlevensrisico met derivaten af te dekken. 'Het lopen van langlevensrisico levert fondsen geen enkel rendement op, anders dan bijvoorbeeld beleggingen in aandelen.'

Door dit risico af te dekken, verkrijgen ondernemingen die een deel van de pensioenpremie betalen, meer zekerheid over hun toekomstige last. Ook kan het de fondsen zelf meer ruimte geven om actief beleggingsrisico's aan te gaan.

Langlevenswaps hebben op zich een eenvoudige structuur die niet veel verschilt van derivaten waarmee pensioenfondsen zich bijvoorbeeld indekken tegen een val in de rente of aandelen. Valt de sterfte hoger uit dan verwacht, dan zal het pensioenfonds meer moe-

ten uitkeren, maar krijgt het dit bedrag via de swap weer terug. Bij een dalende levensduur werkt het precies andersom.

De tegenpartijen van de derivaten zijn doorgaans herverzekeraars. Zij kunnen het langlevensrisico weer afdekken met producten die hier juist omgekeerd op reageren, zoals overlijdensrisicoverzekeringen.

Volgens De Lange is de praktijk complex, omdat er in de jonge markt nog geen standaardproducten te verkrijgen zijn. Bovendien wordt de swap voor het Nederlandse pensioenfonds geavanceerder dan dat van het Britse Babcock.

'Babcock is een gesloten fonds, waarin geen premiebetalende deelnemers zitten. Onze Nederlandse klant is een normaal draaiend pensioenfonds met betalende werknemers en nieuwe instromers. Die uitdaging is veel groter.'

Indekken Lang leven kost wat

- Pensioenfondsen krijgen binnen nieuwe tik door oplopen levensduur
- Volgend jaar wordt op een last gerekend van 3% van de pensioenplicht van € 600 mrd
- Markt voor producten om risico lang leven af te dekken nog in kinderschoenen
- Eerste Nederlandse contract wordt volgend jaar verwacht